

Egri csillagok és sávok

Bevezető gondolatok a CPR-hez

TÓTH BALÁZS TAMÁS okl. építészmérnök, üzletfejlesztési menedzser
ÉMI Nonprofit Kft.

Csillagok és sávok

A csillagok és a sávok az Amerikai Egyesült Államok zászlajára utalnak. Valóban, bármennyire is meglepő, ahhoz, hogy megértsük a CPR kiinduló gondolatát, tudnunk kell, hogy mi és miért történt 1861 és 1865 között az Amerikai Egyesült Államokban. Észak-Amerikában ekkor zajlott a polgárháború, aminek tétje az Észak-Amerikai Unió megmaradása és az ebből következően egységessé váló piac volt. Több mint nyolcszáz ezer ember életébe került, de a polgárháború létrehozta az egységes piacot, akkor indult el az USA a világalom felé.

Ezzel a hatalmas egységes gazdasággal, valamint Ázsia már csúcsra jutott és feltörekvő régióival kell versenyezni az egyesülni kívánczó Európának. Természetesen egymás megértése és a világbéke utáni vágy is motiválta az Európai Unió megálmodóit, de nem szabad elfelejteni, hogy mi az igazi cél.

A félmillió és nyolcvanmillió közötti népességű tagállamok külön-külön esélytelenek a világ nagy egységes régióival szemben, egy több mint félmilliárdos tömb azonban komoly versenytársa az Egyesült Államoknak és Kínának, a többiekéről nem is beszélve. A jól működő, erős gazdaságnak és az egységes piacnak alapfeltétele az áruk szabad mozgása, aminek egyik fontos eszköze az egységes forgalomba hozatali szabály.

A CPR

Ezt a kiindulást nem szabad szem elől téveszteni a CPR kérdéskörének boncolgatásakor. Ismételgessük magunk előtt a gondolatsort: erős, működőképes gazdaság ➡ egységes piac ➡ áruk szabad áramlása ➡ CE jelölés.

A CE jelölést ismerjük már vagy huszonöt éve, az új rendelet szerint

(is) az egyetlen olyan jelölés, amely tanúsítja, hogy az építési termék megfelel a teljesítménynyilatkozatnak és az uniós harmonizációs jogszabályok értelmében alkalmazandó követelményeknek. Jól láthatóan a CPR-nek az az egyik célja, hogy felszámolja a különböző tagországok által piacvédelmi okokból alkalmazott, kirekesztőnek tekintett nemzeti védjegyeket.

A magukról kialakított látszattal ellentétben azonban az Európai Unió hivatalnokai is csak emberek, ezért nem meglepő, hogy a jelenleg működő rendszerben sok hiba van, melyeket időnként igyekeznek kijavítani, és a rendszert továbbfejlesztani. A fentebb részletesen taglalt gondolatok alapján az áruk szabad áramlása volt már a CPR elődjének, a CPD-nek is a kiindulása és lényege, a CPR pedig egy ilyen kiigazító intézkedés gyermeke.

A hivatalos indoklás szerint az EU a CPD bevezetésével az építési termékek kereskedelmét gátló technikai akadályokat kívánta felszámolni annak érdekében, hogy fokozza e termékek belső piaci szabad mozgását. A CPD-t pedig a meglévő jogi keret egyszerűsítése és pontosítása, valamint a meglévő intézkedések átláthatóságának és hatékonyságának növelése érdekében váltották fel a CPR-rel.

De még mindig nem tudjuk, hogy mit jelent a CPR és mit a CPD. A különböző rövidítések magyarázata a kiemelt részben olvasható.

A CPR alapvető szemléletbeli változást hoz, mert ezután a tervező feladata lesz, hogy az általa tervezett építményben az adott célra szükséges műszaki követelményeket a tervdokumentációban meghatározza (persze elméletileg ez eddig is így volt). A gyártó vagy forgalmazó ezután nem megfelelőségi igazolást fog termékéhez mellékelni, hanem a termék képességeiről, a legfontosabb jellem-

A CPR a „Construction Products Regulation” rövidítése. Magyarul: az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU Rendelete (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről.

Elődjétől abban különbözik, hogy rendelet, ami azt jelenti, hogy a tagállamokban közvetlenül hatályos.

A CPD-t helyezi hatályon kívül, ami a „Construction Products Directive” rövidítése. Magyarul: a Tanács Irányelve (1988. december 21.) az építési termékekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (89/106/EGK).

A CPD és a CPR egy betűnyi különbsége ugyanolyan fontos eltérést takar, mint az Ember tragédiájából ismerős homouision kontra homoiusion. A CPD irányelv volt, ami abban különbözik a rendeletről, hogy az adott országban tagállami rendeletek vezették be.

Ez a rendelet nálunk a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól.

Jogszokásnak tűnhet, de fontos ismernünk ezt a jogszabályt is, ugyanis 2013. július elsejéig még érvényben lesz. Utódjának még csak a körvonalait ismerjük.

zöről fog egy teljesítménynyilatkozatot kiállítani, ami alapján lehet és kell eldönteni, hogy melyik árut választják, melyik terméket fogják beépíteni.

Az Európai Unió a CPR-re való áttérést sem egyik napról a másikra akarja véghezvinni, nincs hirtelen változás. A szabványok és az európai műszaki engedélyek hatályban maradnak és azok a termékek, amelyeket 2013. július 1. előtt kezdenek el forgalmazni a piacon, azután is tovább forgalmazhatók.

Az új szabályok bevezetésekor nem hagyható figyelmen kívül, hogy az egyes országokban eltérők az építési hagyományok, eltérők a jogszabályok, nem is beszélve az eltérő jogkövetési kultúráról. A CPR némi-lyik passzusa kapcsán elgondolkodik

A rendszer szereplőinek feladatai a CPR szerint:

A gyártó feladatai

- teljesítménynyilatkozat kiállítása, • CE jelölés elhelyezése, • műszaki dokumentáció elkészítése, • típus-, tétel- vagy sorozatszám és egyéb adatok elhelyezése, • használati utasítás és biztonsági tájékoztató elkészítése és átadása, • a nyilatkozatban szereplő teljesítmény fenntartása, • esetleges panaszok kivizsgálása és kezelése, • együttműködés a fogyasztóvédelmi hatósággal

A tervező feladatai

A tervező azért tervező, hogy megtervezze az építményt, tudnia kell, milyen teljesítményű termékre van szükség az adott építési feladathoz. Meg kell határoznia, hogy a beépítendő építési terméknek milyen műszaki előírásnak és követelménynek kell megfelelnie az épület adott helyén az adott felhasználás szempontjából. Övé a felelősség, az ő feladata, hogy az adott építési célra szükséges számszerűsített műszaki követelményeket a tervdokumentációban meghatározza. Ellenőriznie kell tehát, hogy milyen terméktulajdonságról nyilatkozott a gyártó.

A kivitelező feladatai

A kivitelezőnek be kell tartania a tervező utasítását! Elméletileg ez eddig sem volt másképp, azonban ennek az előbbieket miatt még nagyobb jelentősége lesz, ezenkívül ellenőriznie kell a termékek teljesítménynyilatkozatait.

az ember, hogyan fog ez Magyarországon működni? Itt következik még egy fontos kérdés, mégpedig az, hogy támaszthatnak-e feltételeket az egyes tagállamok az áruk forgalmazásával kapcsolatban, és hogy támaszthatnak-e feltételeket az építési termékek beépítésével kapcsolatban? A válasz

igen, de csak bizonyos meghatározott keretek között. Ezeknek a kereteknek egyik fontos eleme a szabvány.

Egri csillagok

A CPR azt a világosan kitűzött célt is szolgálja, hogy az EU-ban egységes műszaki nyelv alakuljon ki, a műszaki

nyelv fogalmát most természetesen kiterjesztett értelemben használva. Az a cél, hogy amikor az egyik tagország a maga nemzeti nyelvén valamilyen feltételt akar meghatározni, akkor azt a saját nemzeti nyelvén ugyan, de a másik tagország is egyértelműen értse. A (kiterjesztve értett) egységes műszaki nyelv a szabvány, mégpedig a harmonizált szabvány.

Az egységes műszaki nyelv jelentőségét az Egri csillagokból vett rövid idézettel szemléltethetjük:

„A parasztok komoly arccal hallgatták a tüzemestert. Dobó elmosolyodott. - Venn szí szangz bor, dann bekommen szí keine pulver, veil das bor keine pulver iszt, szondern vein....

Végre is a parasztoknak kellett megmagyarázni, hogy mikor József mester bort kér, akkor puskaaporos zacskót kell nyitni neki, mikor pedig port kér, bort adjanak.”

Összefoglalás

Erős működőképes gazdaság = áruk szabad áramlása + egységes műszaki nyelv = CPR.